

Mitä kalsifylaksia tarkoittaa?

Kalsifylaksia on harvinainen, yleensä ihoon rajoittuva, iskeeminen pienten verisuonten vaskulopatia. Kalsifylaksiassa pienet verisuonet kalkkeutuvat ja niiden rakenteessa tapahtuu muutoksia sekä suonensisäisiä tukoksia, jotka aiheuttavat ihonalaiskudoksen hapenpuutetta ja kuoliota. Kalsifylaksia esiintyy yleisimmin munuaispotilailla, mutta sitä esiintyy myös normaalin munuaistoiminnon omaavilla potilailla.

Oireet ja diagnostisointi

Iholle tulee sinipunertavia läiskiä tai kyhmymäisiä muutoksia, jotka usein laajenevat ja haavautuvat nopeasti. Haavat ovat yleensä kivuliaita. Haavoja esiintyy yleisimmin alaraajoissa, mutta niitä voi ilmaantua myös muille alueille, joissa on paljon ihonalaista rasvaa kuten reisiin, vatsaan ja rintoihin. Haavat voivat ilmaantua myös käsiin ja sormiin. Kalsifylaksia-haavoilla on huono paranemistaipumus.

Diagnoosi tehdään ihomuutosten / haavojen ulkonäön, koepalan ja verinäytteiden avulla.

Kalsifyksiahaavan hoito

Kalsifylaksiahaavojen hoitoon osallistuu usein moniammatillinen tiimi (mm. ihotautilääkäri, sisätautilääkäri, haavanhoitaja sekä ravitsemusterapeutti). Kalsifylaksiahaavojen hoito on usein yhdistelmä erilaisista hoidoista: lääkehoito, kirurginen hoito, haavan paikallishoito, kivunhoito, ravitsemushoito ja liitännäissairauksien hoito. Pääsääntöisesti lääkehoitona käytetään natriumtiosulfaattia suonensisäisesti tai paikallisena pistoshoitona haavalle. Suonensisäiset tiputukset toteutetaan kolme kertaa viikossa dialyysin yhteydessä tai kotisairaalan toimesta potilaan kotona. Pistoshoidot annetaan alkuun 1-2 kertaa viikossa ja jatkossa 1-2 viikon välein Iho- ja allergiasairaalassa. Merkittävin haittavaikutus pistoshoidossa on kipu. Pistoshoito soveltuu kohtuullisen pienille kalsifylaksiahaavoille.

Itsehoito

Kalsifylaksiahaavojen syntyä ei pystytä ennaltaehkäisemään. Mahdollisesti muun liitännäissairauden asianmukainen hoito voi auttaa haavan paranemisessa. Parannuttuaan haava saattaa uusiutua. Säännöllinen seuranta ja ohjeiden noudattaminen on paranemisen kannalta tärkeää.

Muistiinpanoja
